

Handläggare
Daniel Nilsson
Kansli- och utredningsavdelningen

Diarienummer
2015KOFN/0095

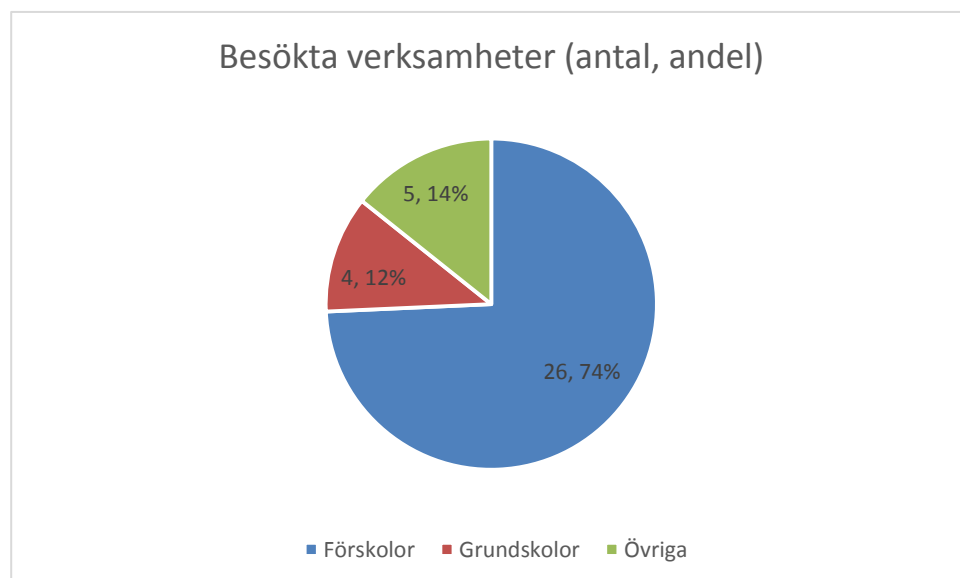
Bokbussen

Bokbussen har funnits i kommunens ägo i 13 år och erbjuder medborgare i kommunen möjlighet att låna, låna om och reservera någon av bokbussens 1 500 böcker. Önskar medborgare en specifik titel, går denna att beställa i förväg. Bokbussen kör turer till bl.a. förskolor och skolor som har långt till de fasta biblioteken. Bokbussen är inte handikappanpassad, vilket innebär att funktionshindrade har svårigheter att besöka bussen. Syftet med bokbussen är att arbeta läsfrämjande och nå ut till de som har långt till närmsta bibliotek. Bibliotekspersonalen ger boktips och inspirerar besökarna till läsning.

Denna rapport beskriver bokbussens syfte, användning och nuläge.

Besökta verksamheter

Under våren 2015 besökte bokbussen 4 grundskolor, 25 förskolor samt 5 övriga verksamheter (Daghöjden, Slottsovalen, gruppboenden på Rödhakevägen, Diamanten och Djuröhemmet). Respektive verksamhet besöktes vid 5-6 tillfällen under våren.¹ Bokbussens turer gjordes under förmiddagar måndag till onsdag. Under sommaren och kring röda dagar och lov har bokbussen en begränsad turlista. Antalet besökta verksamheter i absoluta tal och andel redovisas i tabell nedan.

Därtill står bokbussen parkerad vid Stavsnäs var fjortonde dag. Bokbussen har även besökt G-Ungfestival och Gustavsbergdagen, där bibliotekspersonalen haft aktiviteter för barn och unga.

¹ Schema bokbussen våren 2015

Utlåningsstatistik

Nedan redovisas utlåningsstatistik² för bokbussen. Utlånen delas in i två kategorier: litteratur för vuxna respektive barn.

	År 2012	År 2013	År 2014 ³
Utlån, vuxna			
Bokbuss	519	642	993
Totalt antal utlån vuxna folkbibliotek Värmdö kommun	84 747	84 810	78 037
Andel (procent)	0,6	0,7	1,3
Utlån, barn			
Bokbuss	15 335	18 235	15 163
Totalt antal utlån barn folkbibliotek Värmdö kommun	155 436	158 844	153 032
Andel (procent)	9,8	11,5	9,9
Totalt antal utlån folkbibliotek Värmdö kommun	240 183	243 654	231 069

Av tabellen ovan framgår att den stora majoriteten av böcker som lånas ut genom bokbussen vänder sig till barn. Antalet utlån i kategorin vuxna uppgick år 2014 till 993, vilket kan jämföras med 15 163 utlån i kategorin barn under samma år. Av kommunens totala utlån av barnlitteratur stod bokbussen för ca tio procent av utlånen mellan år 2012 och 2014. Det kan jämföras med ca en procent för litteratur för vuxna.

Av tabellen nedan framgår att det totala antalet som besöker folkbibliotek i Värmdö kommun har ökat sedan år 2012. När det gäller bokbussen har antalet besökare dock minskat något. Någon statistisk analys har inte genomförts och förändringar över tid är därför inte statistiskt säkerställda.

	År 2012	År 2013	År 2014 ⁴
Antal besökare			
Bokbuss	Ingen uppgift	5440	4792
Totalt antal besökare folkbibliotek Värmdö kommun	193 032	206 124	230 223

² Värmdö biblioteks sammanställda statistik för år 2012-2014.

³ (inklusive hållplats Stavsnäs)

⁴ (inklusive hållplats Stavsnäs)

Kostnader

För år 2015 beräknas kostnader för bokbussen uppgå till 85 000 kronor. Kostnaderna består av:

Kostnadspost	Tkr
Inköp av media	49
Fordonsskatt	4
Försäkring	5
Diesel	10
Datakommunikation	2
Service och reparationer	15
Summa	85

Budgeterade intäkter för bokbussen består av taxor och avgifter, d.v.s. förseningsavgifter, och beräknas uppgå till 3 000 kronor. Nettokostnaden för bokbussen uppgår därmed till 82 000 kronor för år 2015. Totalt bemannas bokbussen av fem av bibliotekets anställda, motsvarande 30 timmar per vecka. Personalkostnader är inte inkluderade i budget för bokbussen, då dessa kostnader ryms inom ramen för Värmdö biblioteks budget.

Under senare år har reparationskostnader för bokbussen ökat. Mellan år 2010 och 2013 uppgick reparationskostnaderna till 91 580. Vid senaste bilbesiktning framkom att bokbussen behöver genomgå en större reparation. Kostnaden är inte budgeterad och bokbussen kan därför behöva ställas av under hösten 2015.

Arbetsmiljö

Hälsans Hus genomförde 2014 kontroll av ljudförhållande i bokbussen på uppdrag av folkbiblioteket. Bakgrunden till kontrollen var att bibliotekspersonal upplevt besvär med buller i bokbussen. Undersökningen uppmätte 55-60 dB(A) med medelvärdet 58,1 db(A) när värmeaggregat var i normaldrift. Under uppvärmning av kall buss uppmättes kortare toppvärden kring 70 dB(A). I biblioteksmiljö rekommenderar Hälsans Hus en ljudnivå om 40 dB(A). När det gäller bokbussen rekommenderade Hälsans Hus en ljudnivå lägre än 50 dB(A) med hänsyn till att bokbussen är en mobil verksamhet.⁵

Bokbussar i länet

I Stockholms län förfogar Värmdö kommun, Upplands Väsby, Haninge och Stockholms stad en bokbuss var. Det totala antalet bokbussar i länet är därmed fyra stycken. Bokbussar saknas i övriga kommuner i länet.⁶ I Upplands Väsby åker bokbussen till förskolor, fritidshem och annan barnomsorg i kommunen. Stockholm stads bokbuss besöker förskolor i ytterområden som har svårt att ta sig till ett vanligt bibliotek. Därtill

⁵ Hälsans Hus: Rapport från bullerkontroll i buss 2014-02-24

⁶ Kungliga bibliotekets biblioteksstatistik.

används Stockholms stads bokbuss vid festivaler, events eller som tillfälligt bibliotek när stadens ordinarie bibliotek renoveras.

Sammanfattning

Bokbussen vänder sig primärt till förskolor och de flesta böcker lånas också ut till barn. Av kommunens totala antal utlån till barn stod bokbussen för ungefär tio procent år 2014. Besök till verksamheter som t.ex. vänder sig till äldre förekommer i mindre utsträckning. Därmed används bokbussen på ett liknande sätt jämfört med Upplands Väsby och Stockholms stad. Under 2014 genomfördes en kontroll av arbetsmiljön på bokbussen. Av kontrollen framgår att bokbussens uppmätta ljudnivåer överskrider rekommenderade ljudnivåer. Reparationskostnader för den 13 år gamla bussen har de senaste åren ökat och hösten 2015 planeras bussen ställas av p.g.a. av höga reparationskostnader.